

6191 SAYILI "SÖZLEŞMELİ ERBAŞ VE ER K." ¹

Sözleşmenin idarece feshi

MADDE 6 - (1) Sözleşmeli er adaylarının ön sözleşmeleri, aşağıdaki nedenlerle süresinin bitiminden önce feshedilir:

a) Yönetmelikte belirtilen yetkili kurullarca, askerî eğitim esnasında başarısız veya disiplinsiz olduğuna karar verilmek.

b) Yetkili sağlık kurullarınca askerî eğitime ve/veya göreve devam edemez kararı verilmiş olmak.

c) Sözleşmeli er adayı olma şartlarından herhangi birini taşımadığı sonradan anlaşılacak veya sözleşme süresi içinde bu şartlardan herhangi birini kaybetmek.

ç) Askerî eğitimin üçte birine katılmamak.

(2) Ön sözleşme döneminde görevlerini icra ederken veya görevleri dolayısıyla bir saldırıya veya kazaya uğrayan ya da bir meslek hastalığına yakalanma neticesinde askerî eğitimin üçte birine devam etmeyerek başarısız kabul edilenler, bir kez olmak üzere sonraki dönemde açılacak askerî eğitime planlanırlar. İstekli olmaları, aranan sağlık ve diğer niteliklerini korumaları hâlinde yeniden ön sözleşme yapılarak eğitime alınırlar.

(3) Ön sözleşme döneminde Türk Silahlı Kuvvetleri ile ilişkileri kesilen personelden, peşin olarak ödenen ücret ve ücretle birlikte ödenen diğer tüm özlük haklarının, çalışılmayan günlere ait kısmı geri alınır.

(4) Sözleşmeli erbaş ve erlerin sözleşmeleri, aşağıdaki nedenlerle sözleşme süresinin bitiminden önce feshedilir:

¹ Bu Sayfada yer alan açıklamalardan alıntı yapmak için, alıntı yapılan yazıya şu ibare eklenmelidir : "En son içtihatlı, notlu, açıklamalı, ek ve örnekli Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanunu ve Yönetmeliği, Askeri Ceza Kanunu, Disiplin Mahkemeleri Kanunu, Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 645 s., Ankara 2010, 1. Baskı" isimli Kitaptan alıntı yapılan ve www.askerihukuk.net isimli web sitesine konulan bu dosya ve açıklamaların tüm hakları anılan kitabın yazarı (E.) Hak.Alb. Orhan ÇELEN'e aittir." Bu ibare eklenmek şartıyla, buradaki dosyalardan Fikir ve Sanat Eserleri Kanununa uygun kısa alıntılar yapılabilir, ancak yazarının izni olmaksızın açıklama ve dosyanın tamamı başka bir mecraza kopyalanamaz veya başka yerde yayınlanamaz.

a) Disiplinsizlik ve ahlâki durum nedeniyle Türk Silahlı Kuvvetlerinde görev yapamayacağı, sıralı amirlerinin her türlü bilgi ve belgeye dayanarak düzenleyeceği nitelik belgesi ile anlaşılacak.

b) Yetersizlik ve görevde başarısız olma nedeniyle kendisinden istifade edilemeyeceği, sıralı amirlerinin her türlü bilgi ve belgeye dayanarak düzenleyeceği nitelik belgesi ile anlaşılacak.

c) Disiplin mahkemelerince ve disiplin amirlerince verilen oda veya göz hapsi cezası da dâhil olmak üzere, kararın kesinleştiği tarihten itibaren geriye doğru, son bir yıl içinde toplam otuz gün ve daha fazla oda veya göz hapsi cezasına mahkûm olmak.

ç) Yasa dışı siyasi, yıkıcı ve bölücü faaliyetlerde bulunmak, tutum ve davranışlarıyla bu görüşleri benimsediği tespit edilmek.

d) Sözleşmeli er olmak için gerekli nitelik ve şartlardan herhangi birini taşımadığı sonradan anlaşılacak veya sözleşme süresi içinde bu niteliklerinden herhangi birini kaybetmek.

e) Yabancı uyruklu kişilerle yapılan evliliklerde, evlilikleri ilgili mevzuatta belirtilen esaslar dâhilinde Genelkurmay Başkanlığınca uygun görülmemek veya çeşitli nedenlerle Türk vatandaşlığını kaybetmek.

f) Yetkili sağlık kurullarınca ilgili yönetmelik doğrultusunda verilen kararlara göre sözleşmeli erbaş ve er olarak göreve devamı mümkün olmamak.

g) İstihdam edildikleri sınıf ve branşlarda görev yapamayacaklarına dair yetkili sağlık kurullarınca karar verilenlerden, idarece başka bir sınıfta istihdamına gerek duyulmamak.

ğ) Herhangi bir suç sebebiyle doksan günden fazla tutuklu kalmak ve göreve başlama tarihinden önce işlediği 3 üncü maddede belirtilen bir suç nedeniyle soruşturması devam edenlerden, haklarında verilecek olan mahkûmiyet hükmü göreve başladıktan sonra kesinleşmiş olmak.

(5) Sözleşmesi feshedilerek ilişiği kesilenler, yedekte erbaş ve er kaynağına alınırlar.

(6) Dördüncü fıkranın (f) ve (g) bentleri gereğince sözleşmeleri idarece feshedilenler 7 nci maddenin beşinci ve altıncı fıkralarında belirtilen haklardan istifade ederler.

(7) Görevde başarısız olma ve kendilerinden istifade edilememe hâlleri ile bunlara yapılacak işlemler yönetmelikle düzenlenir.

(8) Sözleşmenin yapılmasını müteakip; barışta ve savaşta, görevini icra ederken veya görevi dolayısıyla bir saldırıya veya kazaya uğrayan ya da bir meslek hastalığına yakalananlar hariç olmak üzere, sözleşmeli erbaş ve erlerin hava değişimi ve istirahat süresinin toplamı, istirahat ve hava değişiminin başladığı tarihten geriye doğru son bir yıl içerisinde (yatarak tedavi olma süresi hariç) üç ayı geçemez. Sürenin hesaplanmasına en son alınan hava değişimi ve istirahat süresi dâhil edilir. Hava değişimi ve istirahat süresi üç ayı geçenlerin sözleşmeleri feshedilerek Türk Silahlı Kuvvetleri ile ilişkileri kesilir.

NOT:

Kanunun Madde Gerekçesi: Madde ile, sözleşmeli subay ve astsubaylar ile uzman erbaşlar hakkındaki hükümler paralelinde, ön sözleşme ve sözleşmenin idarece hangi hallerde feshedilebileceği öngörülmüştür.

AÇIKLAMA:

1 - Ön sözleşmenin idarece fesih halleri : (Bkz: Sözl. Erb. ve Er Yönt. Md. 16)

Sözleşmeli er adaylarının ön sözleşmeleri, aşağıdaki nedenlerle süresinin bitiminden önce feshedilir:

a. Tugay, bağımsız tugay, tümen, jandarma bölge (ve eşidi) komutanlarınca veya eşidi kurum amirlerince; kolordu ve orduya (ve eşidi) doğrudan bağlı birlikleri ile eşidi kurum amirlikleri için kurmay başkanlarınca; kuvvet komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Genelkurmay Başkanlığı ile Millî Savunma Bakanlığına doğrudan bağlı birlikleri için personel başkanlıklarınca veya yetki verilen makamlarca; askeri eğitim esnasında başarısız veya disiplinsiz olduğuna karar verilmek.

b. Yetkili sağlık kurullarınca askeri eğitime ve/veya göreve devam edemez kararı verilmiş olmak.

c. Sözleşmeli er adayı olma şartlarından herhangi birini taşımadığı sonradan anlaşılmak veya sözleşme süresi içinde bu şartlardan herhangi birini kaybetmek.

. Askeri eğitimin ute birine katılmamak.

d. n sözleşme döneminde görevlerini icra ederken veya görevleri dolayısıyla bir saldırıya veya kazaya uğrayan ya da bir meslek hastalığına yakalanma neticesinde askeri eğitimin ute birine devam etmeyerek başarısız kabul edilenler, bir kez olmak uzere sonraki dönemde açılacak askeri eğitime planlanırlar. Sonraki dönemde istekli olmaları, aranan sağlık ve diğer niteliklerini korumaları halinde yeniden n sözleşme yapılarak eğitime alınırlar.

e. Türk Silahlı Kuvvetleri ile ilişikleri kesilen n sözleşme dönemindeki personelden, peşin olarak ödenen aylık ve aylık ile birlikte ödenen diğer tüm zlık haklarının çalışılmayan günlere ait kısmı geri alınır.

2 - Sözleşmeli erbaş ve erlerin sözleşmelerinin feshi sebepleri: (Bkz: Sözl. Erb. ve Er Yönt. Md. 17)

Sözleşmeli erbaş ve erlerin sözleşmeleri, aşağıdaki nedenlerle sözleşme süresinin bitiminden önce feshedilir:

a. Disiplinsizlik ve ahlaki durum nedeniyle Türk Silahlı Kuvvetlerinde görev yapamayacağı, sıralı amirlerinin her türlü bilgi ve belgeye dayanarak düzenleyeceği nitelik belgesi ile anlaşılmak.

b. Yetersizlik ve görevde başarısız olma nedeniyle kendisinden istifade edilemeyeceği, (atış, spor, eğitim, operasyon ve istihdam edildikleri, kadro görev yerlerindeki davranışlarında, askerlik mesleği değerlerini sergilemede, ikazlara rağmen istenen düzeye ulaşamayan ve ařırđ derecede borlananlardan bu durumu rapor, tutanak ve her türlü belgeyle kanıtlananlar, mazeretsiz olarak bir sözleşme yılı içerisinde yedi gün ve daha uzun süreyle göreve gelmeyenler) sıralı amirlerinin her türlü bilgi ve belgeye dayanarak düzenleyeceği nitelik belgesi ile anlaşılmak.

c. Disiplin mahkemelerince ve disiplin amirlerince verilen oda veya göz hapsi cezası da dâhil olmak üzere, kararın kesinleştiği tarihten itibaren geriye doğru son bir yıl içinde toplam otuz gün ve daha fazla oda veya göz hapsi cezasına mahkûm olmak.

ç. Yasadışı siyasi, yıkıcı, bölücü faaliyetlerde bulunmak, tutum ve davranışlarıyla bu görüşleri benimsediği tespit edilmek.

d. Sözleşmeli er olmak için gerekli nitelik ve şartlardan herhangi birini taşımadığı sonradan anlaşılacak veya sözleşme süresi içinde bu niteliklerinden herhangi birini kaybetmek.

e. Yabancı uyruklu kişilerle yapılan evliliklerde, evlilikleri ilgili mevzuatta belirtilen esaslar dâhilinde Genelkurmay Başkanlığınca uygun görülmemek veya çeşitli nedenlerle Türk vatandaşlığını kaybetmek.

f. Yetkili sağlık kurullarınca Türk Silâhlı Kuvvetleri Sağlık Yeteneği Yönetmeliği doğrultusunda verilen kararlara göre sözleşmeli erbaş ve er olarak göreve devamı mümkün olmamak.

g. İstihdam edildikleri sınıf ve branşlarda görev yapamayacaklarına dair yetkili sağlık kurullarınca karar verilenlerden, idarece başka bir sınıfta istihdamına gerek duyulmamak.

h. Herhangi bir suç sebebiyle doksan günden fazla tutuklu kalanlar ile göreve başlama tarihinden önce işlediği Yönetmeliğin 7 nci maddesinde belirtilen bir suç nedeniyle soruşturması devam edenlerden, haklarında verilecek olan mahkûmiyet hükmü göreve başladıktan sonra kesinleşmiş olmak.

1. Sözleşmesi feshedilerek ilişiği kesilenler, yedekte erbaş ve er kaynağına alınırlar.

j. Bu maddenin, birinci fıkrasının (f) ve (g) bentleri gereğince sözleşmeleri idarece feshedilenler bu Yönetmeliğin 21 inci maddenin birinci ve ikinci fıkralarında belirtilen haklardan istifade ederler.

k. Sözleşmenin yapılmasını müteakip; barışta ve savaşta, görevini icra ederken veya görevi dolayısıyla bir saldırıya veya kazaya uğrayan ya da bir meslek

hastalığına yakalananlar hariç olmak üzere, sözleşmeli erbaş ve erlerin hava değişimi ve istirahat süresinin toplamı, istirahat ve hava değişiminin başladığı tarihten geriye doğru son bir yıl içerisinde (yatarak tedavi olma süresi hariç) üç ayı geçemez. Sürenin hesaplanmasına en son alınan hava değişimi ve istirahat süresi dâhil edilir. Hava değişimi ve istirahat süresi üç ayı geçenlerin sözleşmeleri feshedilerek Türk Silahlı Kuvvetleri ile ilişkileri kesilir.

3- Sözleşmesi feshedilenlerin hakları:

6191 S.K.nun 6. maddesi, dördüncü fıkrasının (f) ve (g) bentleri gereğince² sözleşmeleri idarece feshedilenler 7 nci maddenin beşinci ve altıncı fıkralarında belirtilen haklardan istifade ederler.

7. madde 5. fıkra hükmü: Kendi kusurları olmaksızın veya ilk sözleşmesini yahut müteakip sözleşme süresini bitirmesinden dolayı Türk Silahlı Kuvvetlerinden ayrılan sözleşmeli erbaş ve erlere, ayrıldıkları tarihteki onaltı yaşından büyükler için uygulanmakta olan brüt asgari ücret tutarının, bu Kanuna ekli (2) sayılı Cetvelde hizmet yıllarına göre belirlenen oran ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda ödeme yapılır. Bu ödemeden, damga vergisi hariç herhangi bir vergi kesilmez.

7. madde 6. fıkra hükmü: Çeşitli nedenlerle Türk vatandaşlığını kaybedenlerin yahut disiplinsizlik, ahlaki durum veya diğer nedenlerle Türk Silahlı Kuvvetlerinde kalması uygun görülmemekle sözleşmeleri feshedilenlere, beşinci fıkrada öngörülen ödeme yapılmaz. Sağlık yahut bulunduğu kadronun kaldırılması sebebiyle sözleşme yılını tamamlayamadan ayrılmak mecburiyetinde kalanlara, sözleşmeli olarak görev yaptığı yıllara ait ödeme tutarına, hizmet ettiği ve tamamlayamadığı sözleşme yılına ait ödeme tutarının oniki aya eşit olarak bölünmek suretiyle hizmet ettiği her aya isabet eden miktarda ilave edilerek ödeme yapılır.

4 - İstirahat ve hava değişimi süresi 3 ayı geçenlerin sözleşmesi feshedilir:

Sözleşmenin yapılmasını müteakip; barışta ve savaşta, görevini icra ederken veya görevi dolayısıyla bir saldırıya veya kazaya uğrayan ya da bir meslek hastalığına yakalananlar hariç olmak üzere, sözleşmeli erbaş ve erlerin hava değişimi ve istirahat süresinin toplamı, istirahat ve hava değişiminin başladığı tarihten geriye doğru son bir yıl içerisinde (yatarak tedavi olma süresi hariç) üç ayı geçemez. Sürenin hesaplanmasına en son alınan hava değişimi ve istirahat süresi dâhil edilir. Hava değişimi ve istirahat süresi üç ayı geçenlerin sözleşmeleri feshedilerek Türk Silahlı Kuvvetleri ile ilişkileri kesilir.

² 6/4 fıkra - f) Yetkili sağlık kurullarınca ilgili yönetmelik doğrultusunda verilen kararlara göre sözleşmeli erbaş ve er olarak göreve devamı mümkün olmamak.

g) İstihdam edildikleri sınıf ve branşlarda görev yapamayacaklarına dair yetkili sağlık kurullarınca karar verilenlerden, idarece başka bir sınıfta istihdamına gerek duyulmamak.

